

LUTHERSK KIRKETIDENDE

TEMANUMMER OM DIALOG MED NYRELIGIØSITET

INNHold

Dialog med nyreligiøsitet / Kyrkja og religiøse uttrykk i samtida / Mitt møte med boka JESU 7 FØDSLER av Eyvind Skeie - *fenomenologiske refleksjoner* / Hva tenker nyåndelige om kirken? / Gi meg ånd! / Fra bispedømmerådene og Kirkedepartementet

SØNDAGSTEKSTEN

16. søndag etter pinse - Thomas Berbom

17. søndag etter pinse - Hilde Barsnes

18. søndag etter pinse - Ernst-Modest Herdieckerhoff

- Vi kan ikke snakke sant om Guds kjærlighet, uten å gi plass for vreden og oppgjøret.

Dialog med nyreligiøsitet

- Tenker du at nyreligiøsitet er noe du som prest/forkynner ikke trenger å beskjeftige deg med? Da er jeg helt uenig! Fjorårets debatt rundt Märtha og hennes engleskole viste at dette handler om å vite hva som skjer i og utenfor kirkene våre. Og med denne utgaven av Luthersk Kirketidene ønsker vi å bidra til

refleksjon og samtale rundt dialogen med nyreligiøsiteten.

Min assosiasjon til nyreligiøsitet/alternativ religiøsitet ser omtrent sånn ut:

1. Konkret erfaring med venner og samarbeidspartnere som definerer seg som åndelige og religiøse, ofte med en motstand mot å bli

satt i bås. Som tror på Gud som en åndelig kraft. Som praktiserer veiledning via medier, yoga og alternativ behandling, tror på reinkarnasjon og karma, forholder seg til gyldne egg, energier og aura. Og som har en opplevelse av kirken som et sted hvor søkende menneskers åndelige erfaringer ikke blir tatt på alvor, hvor de blir møtt med snakk om synd, livløse dogmer og fordømmelse.

2. Alternativmessen i Oslo. En mangfoldig mix av bøker, ting, behandlinger og oppskrifter - idealisme og kommers - mennesker som virkelig har sett lyset og mennesker som søker. Hvor jeg som prest og representant for kirken opplevde både nysgjerrighet og åpenhet, sårhet og frustrasjon, fordømmelse og likegyldighet.

3. Media. Alternativ-religiøsiteten som en blanding av ulike selvhjelpsteknikker, astrologi, alternativ medisin, folkereligiøsitet, såkalt "primitiv" religion, god moral.

4. Noen bøker jeg har lest: "Himmelske samtaler" 1-3 av Neil Donald Walsh, "Tirsdager med Morrie" av Mitch Albom, og "The Secret" av Rhonda Byrne. Og kanskje skal jeg også ta med tanker fra den greske filosof Epiktet?

Hvorfor skal kirken og vi som prester være opptatt av dette?

Fordi elementer av nyreligiøsitet/alternativ religiøsitet preger mange menneskers tro, både innenfor og utenfor kirken. Hvis de skal oppleve seg møtt, sett og berørt av kirken og dens forkynnelse og sjelesorg, må vi ha kjennskap til denne strømmingen. Dessuten finnes det erfaringer, innsikter og kilder innenfor denne "tradisjonen" som kan berike og utfordre oss på en god måte.

I dette nummeret skriver Ann-Anita Lillebø om sine erfaringer som prest og leder av dialog-senteret "Emmaus". Hun ønsker ikke å kalle dette "nyreligiøsitet" eller "alternativ religiøsitet" og lage båser. Hun vil heller snakke om "samtidsreligiøsitet", som en strømming som finnes både i og utenfor de fleste religioner og livssyn. Jeg ser hennes poeng og tenker at det kan være et viktig perspektiv i vår samtale om dette. Samtidig opplever jeg at det kan bli en så diffus begrepsbruk at det vanskeliggjør samtalen. Når det gjelder "de nyreligiøse" selv, er min erfaring blandet - at noen ønsker å

definere sin tro/sitt livssyn tydelig og ha en egen bås, andre ikke. Det er i hvert fall viktig at vi er bevisste på å omtale andre menneskers tro på en måte som de selv kan kjenne seg igjen i. Dèt er en nødvendig grunnholdning i all dialog, både med nyreligiøse og andre. Som majoritet blant trossamfunnene i Norge påhviler det oss et ekstra ansvar her. Jeg tenker at det er helt i tråd med dette ansvaret når Lillebø arresterer talemåten hvor religiøst søkende mennesker uten videre betraktes og omtales som "shopper".

- Vi kan ikke forholde oss til Gud som en indre kraft som vi selv rår over.

En annen bidragsyter, høgskolelektor og prest Anne Austad, har sett på tre danske studier som søker å gi svar på hva nyåndelige tenker om

kirken, og hva prester og kirkelige ansatte tenker om nyåndelige. Både disse studiene og Austad og Lillebø sine refleksjoner peker i samme retning når det gjelder utfordringene til kirken i møte med nyreligiøsiteten: Mer ånd, kjærlighet, erfaring, kropp. Mer sanselighet, mystikk, inderlighet. Mer praksis, levd liv og autentisitet - og Jesus. Mindre rasjonalitet, ord, synd, bud og dogmer. Apellen fra Kirsti Christie, selv nyreligiøst praktiserende, uttrykker det samme.

Jeg tror vi skal lytte godt til dette, både for evangeliets skyld, for vår egen skyld og av hensyn til de mennesker vi møter. Lytte. Og ha det solid i bakhodet i vårt daglige virke.

Men jeg opplever at det også er nødvendig å utfordre tilbake. God dialog gir rom for det. God kristen forkynnelse og sjelesorg skal være "i verden, men ikke av verden." For all del ikke omvendt! Den skal både bekrefte oss og utfordre oss - slik Jesus alltid gjorde det. Den skal gi oss mot til å leve og mot til å tro - men ikke som en egenstyrt metode i selvutvikling. Den skal møte mennesker der vi er - men også der vi ikke visste at vi var. Enten vi er preget av nyreligiøsitetens strømninger eller ikke.

Slik jeg ser det, betyr det at vi som prester og forkynnere samtidig som vi lytter godt, må granske oss selv, vår teologi og vår praksis og bli oppmerksomme på nærmeste grøft. Kristen tro og forkynnelse har ganske mange både- og der begge må med. For eksempel: Lov og evangelium (eller evangelium og lov og evangelium?). Skapelse og forløsning. Synd og

nåde (Evt nåde, synd og nåde). Forsakelse og overflod. Lydighet og frihet. Overgivelse og frigjøring.

Min erfaring er at mange av oss har lett for å svekke det ene aspektet og tviholde på det andre. Eventuelt rote dem sammen i en usalig blanding. Og at vi som mottakere har lett for å ta til oss de elementene som bekrefter den posisjonen vi allerede har, og i realiteten er det vi minst trenger. Ingen av delene er særlig bra.

Utfordringene fra nyreligiositeten eller samtidsreligiositeten er definitivt på sin plass. Så lenge de faktisk representerer en utfordring! Her gjelder det for enhver predikant og enhver troende å øve seg i selvinnsikt. Men mye av nyreligiositeten, og forkynnelse preget av dens strømninger, har også trekk som ut fra kristent ståsted trenger å utfordres tilbake:

- Vi kan ikke snakke sant om nåden, uten å snakke om synd og dom.
- Vi kan ikke snakke sant om Guds kjærlighet, uten å gi plass for vreden og oppgjøret.

- Vi kan ikke gjøre kristen tro til en metode eller en moral for å bli bedre mennesker.
- Vi må holde fast på at vi trenger frelse - og at bare Gud kan gi oss det.
- Vi kan ikke forholde oss til Gud som en indre kraft som vi selv rår over.
- Det er ikke sant at vi alltid får det livet vi ønsker oss, og at hvis vi får det ille, er det bare fordi vi tenker feil. Djevelen og ondskapen finnes. Og mennesket bærer både gudligheten og syndefallets konsekvenser.
- Vi kan ikke droppe forsakelsen, omvendelsen, overgivelsen, den dårlige samvittigheten og lydigheten, selv om det kan være vanskelig å forholde seg til. Feel good-kristendom er kristendom light. Livet og troen er en kamp - også.

Med ønske om mange spennende samtaler i presteskap og nærmiljø!

SUNNIVA GYLVER
sunniva@gylver.no

Kyrkja og religiøse uttrykk i samtida

AV ANNE ANITA LILLETØ, PREST OG LEIAR VED DIALOGSENTERET EMMAUS

Nyreligiøsitet? Tett knytt til spiritualitet kanskje - andelegheit? Kva meir er nyreligiøsitet/ny-andlegheit anna enn sekkar som samlar alt det ein opplever som framandt og annleis, og som ikkje kan kategoriserast under verdsreligionane? Framfor å definere folk inn eller ut av denne kategorien, vil eg freiste å seie noko om kva utfordringar kyrkja står ovanfor i møte med den religiøse og spirituelle interessa i samtida.

Kyrkja og samtidsreligiøsitet

Som prest i møte med menneske med religiøse univers som blir definert utanfor det tradisjonelt kristelige, er eg ikkje oppteken av å bestemme kva som høyrer heime under eller kan avgrensast frå nyreligiøsitet. Eg opplever det meir konstruktivt å nytta kategorien *samtidsreligiøsitet* som fortel om ei straumning i tida framfor å sette i bås. I kategorien samtidsreligiøsitet legg eg alt det som finnast av religiøse eller spirituelle uttrykk som finnast i eiga samtid. Den skildrar ikkje ei bestemt gruppe, men gjev uttrykk for noko som finnast både i og utanfor dei fleste religionar og livssyn. Ofte ser ein at nyreligiøsiteten blir karikert, og det seiest om folk som søker, at dei 'shoppar' ikring på den religiøse marknaden. Kanskje har alternativmessas medverka til å stadfeste denne tenkinga, men det er ikkje slik folk som er søkjande, opplever seg sjølve. Nokre har dessutan funne noko. Eg opplever det direkte respektlaust og ukristelig å omtale menneske som er søkjande, som 'shopparar'. At folk søker og leitar, er ikkje eit problem. Men det

oppstår eit problem om vi ikkje finn noko som er haldbart, eller noko som fører oss vekk frå oss sjølve og frå fellesskap.

Mange menneske beveger seg mellom religionar og kjenner seg frie for lojalitet i høve til ein tradisjon eller ei gruppe. Nedbygging av tiltru til religiøse autoritetar har leia til at definisjonsmakta og dømekrafta ligg hjå den enkelte. Det gjeld ikkje berre den kristne tradisjonen, men innan dei fleste andre religionar og livssyn også. Folk mediterer og beveger seg meditativt innan ulike buddhistiske, hinduistiske, daoistiske og muslimske tradisjonar som yoga, qigong, tai chi, sufi-dans eller i andre tradisjonar og retningar. Eg tolkar dette som at folk ikkje berre søker sokalla andeleg føde, men former for praksis som også inkluderer kroppen som livstolkar. Det betyr at vi som kyrkje må tenkje nytt omkring Ordet - og opne auga for at evangeliet blir tolka og fordøya ikkje berre gjennom ord, men som ordlaus og kroppsleg praksis. Meditasjon eller meditativ praksis kan i denne samanhengen forståast som ein hermeneutikk for kropp og tru, som gjer menneske i stand til å reise seg sjølve opp - og bli oppreiste på same tid. Eg seier ikkje at alle skal begynne å meditere eller at vi må få tai chi inn i kyrkjene - men eg peiker på at vi mange stadar i kyrkja manglar ein praksis som tek høgde for kroppen som fortolkar for dei som ynskjer seg det og som treng det.

Mange av dei eg møter som prest seier noko om ein lengt etter å kome til rette med seg sjølv, kome til ei erkjenning som gjev kvile, eller

finne heilskap og kjenne at ein heng saman, ikkje berre i seg sjølv men også i høve til eit større fellesskap. Det er kanskje eit sagn etter å kjenne at ein lever saman med andre menneske, framfor å være sårbare i høve til det som skiljer. Mange kjenner seg trøytt av ei kjensle av å være åleine og lengtar etter at gud skal gi seg til kjenne og openberre fellesskap. Som formidlarar av evangeliet er dette ei utfordring vi må møte.

Eg tenkjer at det er nyttigare for oss som kyrkje å søkje svar i vårt eige materiale - det vil seie i både tradisjonstekstene og folk sine erfaringar - enn å søkje svara på korleis me skal forkynne på til dømes alternativmessa. Samstundes er det å gå søkjande menneske i møte naudsynt, og å lytte til dei som fortel utan å ta i frå dei definisjonsmakta. Ikkje berre for lyttinga si skuld, men for å vise at me er ei kyrkje som tek menneska sine erfaringar med det heilage på alvor. Det gir svært lite å bruke krefter på å *argumentere* for eller mot rein-karnasjon, englar, energi- eller krystallar. Å møte røyndomsskildringar som er framande, med aadmjukskap kan ikkje berre opne kyrkja for mange, men også gi nye perspektiv på eiga tru og tolkningsrom.

Ingen kan kome vekk frå preg av eiga tid. Kyrkja uttrykker samtid, og vi som lever i henne, er ikkje upåverka. Sjølv om kjeldene våre er eldre - er me tolkarar av desse kjeldene nett no. Dette krev noko særskilt av oss, både i høve til eige trusliv og til medvit om det mangfald av kristendomsforståing som har vore og finnast innan eigen tradisjon. Om ikkje me jobbar med vårt eige materiale, har me heller ikkje noko å tilby. Teologien er ikkje berre ein ressurs frå studietida reflektert mot erfaring og praksis gjennom eit presteliv, men noko som me stadig utviklar og kan utvikle oss i møte med. Teologien kan til dømes latterleggjere folk sine oppfatningar av Thomas-evangeliet, eller han kan velje å lytta og svare kvalifisert og med openheit. Vi kan velje å møte andre former for tru og tolking som noko vi ynskjer å lytta til, og late oss prege av, eller som noko som vi ynskjer å avvise. Som majoritet mellom trus- og livssyna i Noreg burde vi ha det krav til oss sjølve at vi er medvitne om den makt me har både i å omfamne og i å avvise framande trusopplevingar og trusunivers.

Mange opplever at dei ikkje finn noko som beveger ein eller verkar frigjerande i møte med kyrkja slik ho står fram gjennom prestar og leiingar i offentlegheita. Eg tenkjer at me har ei stor oppgåve i å leie auga mot innhald og vekk frå statuspersonar og læresaker i kyrkja. Samstundes er det slik at det er gjennom dei sakene media vel å fokusere på at kristendom blir oppfatta. Ein kan argumentere seg blå i andletet på at homofile er aksepterte som menneske, og samstundes seie at dei ikkje kan leve ut seksualiteten. Dei aller fleste kan ikkje sjå logikken i denne forma for argumentasjon, og anten vender dei seg vekk frå ei kyrkje som ikkje tek kjærleiken ut i handling, eller blir - i von om endring eller av lojalitet. Dette handlar ikkje om å gjere seg til ei politisk korrekt kyrkje - slik som mange vil hevde. Det handlar om at folk tek teologien alvorleg og peiker på at kyrkja sjølv ikkje lever som ho lærer, - utan skilje mellom lære og handling/ praksis.

Om vi ynskjer å nå ut - eller å sjå folk i kyrkjene, må me arbeide både maktkritisk og konstruktivt spirituelt i høve til språk, særskilt i høve til kjønn og det som ekskluderer. Guds-bilete og antropologi fortel noko om korleis vi oppfatar relasjonen mellom det heilage og mennesket. Eg trur ikkje vi tek skade av å opne opp for eit større mangfald av språklege, rituelle og liturgiske uttrykk. Vi må halde fram med å arbeide med liturgiane, preikene, musikken og salmane, og heile vårt kroppsspråk som kyrkje. Me må dessutan kunne stå der med truverdigheit og sjå folk i auga og gjere både vår avgrensing og vårt frimod som tolkarar klart for folk, og vi er ikkje utan forbilete...

Jesus

I Den norske kyrkja har det no blitt levert eit stort og viktig arbeid der både liturgiar og tekst-rekkjene har blitt fornya. Dette er ein del av det å være kyrkje i samtida - freiste å finne nye ord for å uttykke det heilage - og mennesket i relasjon til det heilage. Samstundes har me ein stor skatt i evangelia sine forteljingar om mennesket Jesus. Mange har ei oppleving av at prestar i Den norske kyrkja har halde teologiens kunnskapar for seg sjølve. Det gjekk opp for meg då eg snakka med fleire under eit seminar med den kontroversielle biskop John

Shelby Spong, som trass i alt ikkje var så kontroversiell når det kom til stykket. Folk blir glade over å få innsikt i kjeldekritikk og i hermeneutikk. På ein retreat på Lia gård tidlegare i vår gjekk Notto Thelle inn dette materiale under overskrifta Troens polyfoni, og det var sålånnde at for dei fleste vart ei innføring i evangelias polyfone, fleirstemmige, forteljing om Jesus ei kjelde til tru. Det å få auga opp for kor ulikt og inkonsistent evangelistane skildrar Jesus, og å bli utfordra på tydinga av dette gav trua nytt materiale. Og det er tru mange av dei eg møter, lengtar etter. Vi må vi ikkje gløyme at menneska i samtida er trøtte av svar og kanskje i større grad treng gode spørsmål og utfordringar - som kan hjelpe dei i eigen søken etter svar. Dessutan må me som kyrkje kanskje gjenfinne tilliten til at tru blir til i møte med forteljngane om mennesket Jesus, og ikkje berre tolka i lys av krossdød og oppstode.

Halvor Moxnes seier at tru ikkje opplevast som eit konstruktivt omgrep - han vil snarare å seie at å være kristen handlar om å følge Jesus (*Hva er Kristendom*, Pax 2006). Eg lo første gongen eg leste det, her har «å følge Jesus» vore nokre klamme ord frå ein bakgrunn eg ikkje lenger identifiserer meg med - og så kjem dei attende frå ein heilt anna kant, frå ein forskar med stor integritet. Etter å ha hatt ein dialogpartnar gjennom mange år som også var oppteken av dei etiske konsekvensane av livs-syna våre ut over det å ikkje ta liv, kunne eg ta til meg Moxnes si tolking. Eg vil følge Jesus - det er jo det eg freistar å få til... Kristenliv er ikkje noko eige liv, det er heile livet. Vi er ikkje meir kristne når vi preiker, enn når vi kjeftar på ungene våre. Vi kan ikkje skilje mellom liv, tru og praksis, sjølv om opplevinga av det heilage er lettare tilgjengeleg i bøn enn i ein krangel.

Jervell skriv noko interessant i innleiingsorda til *Jesus. Evangeliene etter Markus, Matteus, Lukas og Johannes*. Det er eit langt sitat, men her finn me den utfordringa me alle står ovanfor: Korleis tolke Jesus og evangeliet inn i eiga samtid? «Når så kirken etter hans død setter ham i en historisk særstilling og gir ham guddommelige titler i hans identitet, er den i sin fulle rett. Selv om den ikke alltid lykkes med å uttrykke dette. Og det gir ikke kirken rett til å sette mennesket Jesus i skyggen. Kirken har

store vanskeligheter med å videreføre mennesket Jesus, kjærlighets-mennesket. Og den har en lang vei å gå før den når frem til evangelienes portrett av Mennesket for andre og Mennesket for alle. [...] Den guddommelige kjærlighetens etikk slik den er sammenfattet i Bergprekenen av kjærlighetens opprører er i dag nesten forvunnet fra kirken. Vi kan merke det allerede i andre skrifter enn evangeliene innenfor Det nye testamentet at denne etikk er for radikal og grensesprengende, slik at den blir nedtonet og avdempet. Det er også blitt borte at Jesus uttaler seg om alle sider ved menneskets tilværelse, ikke bare den vi forstår som det religiøse. Religion er for ham det som binder hele livet sammen. Derfor har han gjennom 2000 år avgjørende ting å si om de vesentligste områder av livet. ... Evangeliet tolker historie, Jesushendelsen. De er selv blitt tolket gjennom historien. De er skrevet for å bli tolket stadig på nytt. Men vi har ikke greid å tolke dem for vårt århundre ennå. Og gitt kristendommen vårt århundredes form.» s. LXII i Innledende essay i *Jesus, Evangeliene etter Markus, Matteus, Lukas og Johannes Verdens Hellige skrifter*.

Eg er usamd med Jervell i at vi ikkje har fått til å tolke evangeliet inn i vårt hundreår - for det gjer vi - heile tida. Men eg er samd i at vi har mykje å gå på i å formidle mennesket Jesus og den grensesprengande kjærleiken som vart formidla gjennom *livet* han levde. Då tenkjer eg ikkje på noko så platt som å innhaldslaut proklamere denne kjærleiken i tide og utide - men å formidle den i alt tilgjengeleg kyrkjeleg kroppsspråk. Og - ikkje minst - å legge ut tydinga av den - etisk. Utan at det treng å få den konsekvens at me hamnar i moralisme eller pietisme. Men eg trur ikkje me har anna val enn verkeleg å ta tak i kva kristen praksis er, og å utfordre språket og handlingane våre i dette lyset, om me skal ha truverde i høve til den lengsla etter innhald og substans som finnast i samtidsreligiøsitet. Og då må me ta utgangspunkt i kvar vår praksis har sitt føredøme - eller utgangspunkt: Jesu liv.

I høve til samtidsreligiøsitet trur eg desse fire er dei største utfordringane:

- Å vise oss som ei kyrkje som viser kjærleik ved heile sitt kroppsspråk - i ord og i handling.

- Å søkje ei forkynning som tek folk si dømekraft og ynskje om definisjonsmakt på alvor i møte med den kristne tradisjonen.
- Å peike på ulike former for truspraksis der også kroppen kan fordøye livet og være tolkar av tru/ etterfølgjing.
- Å peike på han som reiste oss opp, og gi mennesket Jesus større plass i både tolking og forkynning, og med det opne for polyfoni.

Kjelder:

Møllerup-Degn, Lars, Mogensen, Mogens S. og Vestergaard, Leif. «Tro i tiden. Lytterunde blandt mennesker inspireret af østlig religiøsitet og spiritualitet», Folkekirke og Religionsmøde 2008.

Ahlstrand, Kajsa og Gunner, Göran (red.). *Guds närmaste stad? : en studie om religionernas betydelse i ett svenskt samhälle i början av 2000-talet*, Stockholm: Verbum 2008.

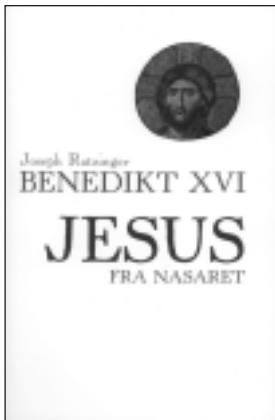
Moxnes, Halvor. *Hva er kristendom*, Pax 2006.

Thelle, Notto R. *Kjære Siddharta! Brev og samtaler i grenseland mellom øst og vest*, Oriens forlag 2005.

Jervell, Jacob. «Innledende essay» i *Jesus. Evangeliene etter Markus, Matteus, Lukas og Johannes*, Verdens Hellige Skrifter, De norske bokklubbene 2002.

Bakhtin, Mikhail. *Latter og dialog. Utvalgte skrifter*, Cappelens upopulære skrifter, Cappelen Akademisk Forlag 2003.

Nå i billigutgave!

Joseph Ratzinger - Pave Benedikt XVI

JESUS FRA NASARET

Fra dåpen i Jordan
til forklarelsen på berget

”Kristusfromheten gjør sterkt inntrykk på meg. Paven trer meg i møte som en mann som er glad i Jesus.” (Professor Oskar Skarsaune til VL)

Kr 198,-

Luther Forlag

Besøk oss på: www.lutherforlag.no

Mitt møte med boka JESU 7 FØDSLER av Eyvind Skeie - *fenomenologiske refleksjoner*

AV ANNE GRETHE TEIEN

Møtet skjedde en natt jeg hadde det jordisk vanskelig. Jeg lengtet etter en kosmisk, overstrålende, kjærlighetsfull Gud som kunne smelte bort all ondskap i verden. I smertefullt mørke kan Gud virke så langt borte, synes jeg, men kanskje det er fordi Guds nærvær er så nært da, at de menneskelige sanser ofte ikke kan oppfatte det. Boka lå der så tilgjengelig for meg, at jeg tror en engel hadde lagt den der. Jeg leste den ut i løpet av natten. Her er ett av diktene som skinte gjennom mørket:

*Å, menneske,
du som sier du har tapt Gud:
Maria falt mot smerten
uten Gud
men falt mot Gud
i smerten.*

*Salig er den
som mister Gud til Gud.
(Skeie, 2002:67)*

Tror noe av det som skjedde i mitt møte med denne boka er det samme som når en møter et menneske en umiddelbart får sansen for. Jeg falt for diktene vakre bilder, former og ord, de store perspektivene på Gud, de mange åpne feltene på papiret, fotografiene av mennesker

hentet rett ut fra en hverdag - og stillheten i alt dette. - Kjent og fremmed forent...

Boka er delt opp i syv deler, én for hver av Jesu syv fødsler, og med trinnvise innvielser i hver del, tenkt til å skape nye refleksjoner, erfaringer og inspirasjon (Skeie, 2002). "Visjonen av Jesu syv fødsler kom til meg i et tankeglimt", sier forfatteren og presten Eyvind Skeie, "nesten som en åpenbaring" (Skeie, 2002: omslag). Jeg er så glad for at han forteller oss akkurat det! Jeg kan ha inntrykk av at det å få åpenbaringer i vår tid kan være noe tabubelagt i flere kristne sammenhenger. Men hvorfor skulle det være det? Får ikke mennesker stadig vekk visjoner og åpenbaringer i Bibelen?

Jesu første fødsel er før alle tider. Jesu andre fødsel skjer ved Maria. Jesu tredje fødsel skjer ved oppstandelsen. Jesu fjerde fødsel - hans hjemkomst til sin Far. Jesu femte fødsel - Kirkens mysterium. Jesu sjette fødsel - Nattverdens mysterium. Jesu syvende fødsel er i enkeltmenneskenes hjerter (Skeie, 2002).

Boka utfordrer vante forestillinger om hva kristendom er og kan være, og hvordan den kan uttrykkes. Jeg oppfatter hele tiden boka som en kristen bok, men grenselinjene mot andre religioner åpnes opp, blir diffuse - både gjennom språkform og tematikk. Andre religi-

oners veier til Gud underkjennes ikke. Reinkarnasjon prøves som et - svært poetisk - perspektiv på Jesu tre første fødsler. Ved fjerde fødsel brytes "sirkelen" (Skeie, 2002).

Tekstene har både kontemplative og kritiske komponenter. De kritiske rettes mye mot de ganger kirkens språk og mennesker i praksis snevrer inn, i stedet for å utvide, åpningene mot Gud, Mysteriet, fellesskapet, livsfylden...

(...)

*Ve dere, voktere av kilden,
dere som gir dere rett til å tale i Herrens hus,
men som løfter tomme ord
og som ber uten hjertets lengsel.
Ve dere som stenger døren til Herrens hus
med deres meninger og skikker,
og nekter de nedbøyd å komme slik de er.
(Skeie, 2000:11)*

Å bevege seg i et grensesprengt kristent landskap kan skape angst og/eller motstand (slik teologisk dekonstruksjon også kan det). Men kanskje det også kan skape fruktbar dialog og styrke de dypere lagene av troen? Kristne er ikke de eneste troende som er opptatt av Jesus Kristus. Før jeg selv gikk over til kristendommen, var jeg "personlig new-ager", med en spesiell interesse for Asgeir Lorentsens åndelige litteratur. I hans bøker støtte jeg på begreper som "Den Kosmiske Kristus" (Lorentsen, 1992), "Den kristne innvielsesvei" og "Kristus-impulsen" (Lorentsen, 2000). Jeg

tenker at det skulle være mulig å ta utgangspunkt i både nyreligiøse, kristne -, og mer nøytrale begreper for å skape spennende dialog mellom nyreligion og kristendom. Mitt syn på hvorfor det er viktig med en Kirkens dialog med nyreligiøsiteten: Verdien av økumenikk på tvers av trosretninger. Ikke-dialog er ikke et godt, kristent alternativ. Dialog som noe verdifullt i seg selv; det er fint å finne sammen og berikes av møtet. Vi lever i samme Tids-Rom.

Jesu ord til pilegrimen:

*Jeg er Jesus,
Den Innenfra Opplyste
og Bæreren Av Bildet.
(Skeie, 2002:64)*

Hovedkilde:

Skeie, Eyvind. 2002. *Jesu 7 fødsler*. Oslo: Avenir Forlag

Andre kilder:

Lorentsen, Asgeir. 2000. *Jesus og kristus-impulsen. Åndelig filosofi. Bind 2*. København: Borgens Forlag
Lorentsen Asgeir. 1992. *Menneskets indre univers*. København: Borgens Forlag

Anne Grethe Teien er utdannet i moderne dans fra Laban Centre, London, og studerer for tiden til en Master i dansevitenskap ved NTNU. Tilhørighet til Den norske kirke

Hva tenker nyåndelige om kirken?

AV ANNE AUSTAD, HØGSKOLELEKTOR DIAKONHJEMMET HØGSKOLE

Hva tenker nyåndelige om kirken? Og hva tenker prester og kirkelig ansatte om de nyåndelige?

Vårt naboland Danmark har nylig publisert tre studier som bl.a. forsøker å finne svar på dette. Alle tre er igangsatt av Stiftsamarbejdet "Folkekirke og Religionsmøde"¹ og støttet av Apepagos.

Den første er en større kvantitativ studie blant et representativt utvalg prester i den danske folkekirken om "den religiøse mangfoldighet som folkekirkelig utfordring". Formålet er å få en bedre viten om hvordan den konkrete situasjon ser ut i de forskjellige sogn. Denne studien tar opp hele den religiøse bredde. Jeg vil imidlertid konsentrere meg om de funn som har med det nyåndelige landskap å gjøre - og lar altså Islam ligge i denne sammenhengen. Den andre undersøkelsen er en lytterunde blant mennesker inspirert av østlig religiøsitet og spiritualitet, kalt "Tro i tiden". Den tredje heter "Tro i lære" og er en lytterunde blant "grensegængere" - dvs. prester og medarbeidere i kirkelige organisasjoner som er engasjert i møtet med nyåndelige og blandingsreligiøse. Begge undersøkelsene er av kvalitativ art.

Når jeg presenterer dette danske materialet, er det i tro på at det kan skape ettertanke også her hjemme - selv om det har vært, og er, forskjeller i norsk og dansk kirkelandskap og spiritualitet (som f.eks. betydningen av grundtvigianismen og tidevervbevegelsen). Med all fare for å gjøre undersøkelsene urett ved å ta ut

små bruddstykker, vil jeg altså gjengi noen av hovedfunnene. Jeg begynner med prestene.

Prestene

På spørsmål om hva som er den største utfordring for kirken i dag sier 31% av prestene at blandingsreligiøsiteten² er den største utfordringen. 7 % sier Islam - selv om det her selvsagt er variasjoner i forhold til hvor man bor.³ Den aller største utfordringen mener imidlertid de fleste (62%) er sekulariseringen. Det er uklart hva som ligger i begrepet sekularisering, og om det er tatt høyde for sammenhengen mellom sekulariseringen, kristendommen og de nye blandingsreligioner. Men antakelig menes den manglende interesse for religion og kristendom blant mennesker i sognet.

I hvor stor grad prestene støter på blandingsreligiøsitet i den praktiske hverdag, er et kjønns-alders- og urbaniseringsspesifikt spørsmål. Hvordan man reflekterer over det man møter og hva man selv igangsetter av aktiviteter er også varierende. Ved hjelp av ulike analyseverktøy, har forskerne kommet fram til tre idealtyper av prester.

* Den klassiske prest som ytterst sjelden møter mennesker som representerer en fremmedartet religiøsitet, og konsentrerer sine teologiske overveielser og sitt pastorale virke til de forskjeller som tradisjonelt har preget kirken.

* Den kjempende prest som ser de søkende mennesker som representanter for religiøse

systemer eller tenkemåter, studerer dette og blir dyktig til å formulere de avgjørende forskjeller mellom trossystemene.

* Den dialog søkende prest som er i daglig kontakt med mennesker som har en annen religiøsitet enn en selv, og vet fra disse møter at det moderne menneskets forhold til det hellige er meget individuelt.

Selvsagt finnes det her blandingstyper.

Folkekirkenes prester ser ellers tre hovedtendenser blant de mennesker de møter i sin tjeneste som prest. For det første, en søken etter troverdig religiøs tydning av den enkeltes liv. Opp mot 90 % av prestene mener at denne søkende form utgjør en betydelig tendens i sognet. For det andre; en søken etter trygghet i form av fellesskap, faste rammer og klare svar - noe som går i motsatt retning av forrige punkt. For det tredje: Fokus på kropp, sunnhet og selvutvikling

De blandingsreligiøse

Går vi til de nyåndelige eller blandingsreligiøse får vi til en viss grad svar i tråd med det en del av prestene har oppfattet. Men lytterundens kvalitative art får frem flere nyanser. Som kjent er nyåndeligheten stort sett uorganisert og bestående av frittflytende ideer. Både dette, og det forhold at vi her har en kvalitativ undersøkelse, gjør det vanskelig å si noe generelt, samlende og kort. Men undersøkelsen peker likevel på noen klare tendenser.

Et gjennomgående trekk, sier rapporten, er at konkrete og personlige opplevelser og erfaringer har initiert den åndelige/spirituelle vandringsen. Så kommer behovet for tolkning. I denne søken etter mening har flere av informantene blitt skuffet over kirkens manglende evne til å lytte og reflektere. For andre har møtet med kirken vært mindre problematisk. Likevel har de gått til den tradisjon eller det fellesskap som har kunnet gi den beste forklaring. Noen har valgt å melde seg ut av folkekirken, men de fleste har et ønske om å knytte tradisjonene sammen i deres eget personlige liv. Mange ser seg selv som kristne. Samtidig er de åpne om at de supplerer kristendommen med andre tradisjoner. Disse informantene har ikke noe stort ønske om en universell samlingsreligion, men har en holdning som går ut på at det i enkeltmenneskets liv kan finnes for-

skjellige religiøse systemer som parallelt bidrar med hver sitt. Det utfordrende i materialet er at tilknytningen til folkekirken/kristendommen ikke er det primære; ikke den tro som kraftigst former og ordner en sammensatt religiøs identitet. Samtidig ønsker mange en kontakt.

At mange blandingsreligiøse er medlemmer av folkekirken - enten i randsonen eller som mer aktivt deltakende i kirkens liv - gjør at dialogen ikke bare blir et eksternt fenomen. Den skjer innenfor kirken. Dessuten er den et indre anliggende. Religionsmøtet skjer inne i den enkelte person. Mange av informantene har reflektert over hvordan de ønsker kirken som en del av sitt religiøse system. Og mange tenker omtrent slik:

Kirken bør bli mindre dogmatisk, gudstjenesten mangler levende spiritualitet, den har blitt for rasjonell, det må inn mer kropp og sanser og anerkjennelse av åndelige erfaringer. Og: man må gjerne snakke høyere om Jesus!

Grensegjengerne

Den siste lytterunde er blant grensegjengerne. Grensegjengerne er prester eller organisasjonsansatte som i mange år har vært engasjert i arbeidet med mennesker og tradisjoner som den forrige lytterunde henvendte seg til. Grenselandet de beveger seg i er spenningsfeltet mellom hva som er kristendom og hva som ikke er det. Grensegjengerne er opptatt av teologi og erfaring. Flere har opplevd at det de lærte på studiet ikke var tilstrekkelig til å tolke de erfaringene de møtte i livet, og de har måttet arbeide hardt med sin teologi. Erfaringene de har møtt hos de nyåndelige har også tvunget frem nye tanker. Deres ønsker for kirken blir i rapporten summert opp som nærvær og autentisitet, sanselighet og mystikk - og inderlighet og trosglede

Refleksjoner:

Det ønskes altså at kirken skal romme mer ånd, erfaring, kropp, sanselighet, mystikk, inderlighet og autentisitet. Og mindre rasjonalitet, ord og dogmer.

I rapporten "Tro i tiden" bringes A Chan fra Hong Kong sine fire spiritualitetstyper opp som en måte å analysere dette på.

* De ordbaserte: bl.a. jødedom, protestantisk kristendom og konfusianisme

* De ritualbaserte. bl.a. islam, romersk katolsk kristendom og theravada-buddhisme

* De visjonsbaserte: bl.a. hinduisme, mahayana-buddhisme og ortodoks kristendom

* De energibaserte: bl.a. daoisme, zenbuddhisme og sjamanisme

A. Chan peker på at den ordbaserte spiritualiteten kommer i krise i en postmoderne tid hvor det skjer et paradigmeskifte bort fra begreper som orden, hierarki, rasjonalitet og moralforskrifter. Det er nok noe av dette de nyåndelige setter ord på. Blant informantene i lytterunden er det hovedsakelig de tre siste spiritualitetstyper man henter fra og ønsker seg mer av. Ordene kan gjerne være der, men de må være inkarnert i mennesket som forkynner - og de må åpne for refleksjon. Dessuten må man holde fram den ordløse og kroppslige tolkning.

Det er altså et ønske om mer åndelighet og mer kroppslighet.

Ut fra min erfaring med nyåndelige i vår kontekst, tenker jeg dette kan handle om kroppslighet som meditasjon og ordløse erfaringer av Gud, arbeid med pust og stillhet i kroppen, vandring og bevegelse i riter og natur, arbeid og hverdagsliv som sted for guds-erfaring, diakoni som kirkens kroppsspråk, salving og bønn om helbredelse, sanslighet, musikk som bølger mot kroppen. Kort sagt: En omsorg for mer enn hodet. De åndelige erfaringer gjøres nettopp i kroppen. Både de daglige erfaringer av mat på bordet og samtale med en venn og de mer paranormale erfaringer av lys, engler og ånder. Som kirke

må vi favne, tale om og møte begge deler. Og kunne holde det sammen.

I rapporten konkluderes det med en utfordring til den rette balanse mellom

* Fellesskap og individualitet

* Det eksoteriske og det esoteriske

* Dogmatikk og spiritualitet

* Samfunnsengasjement og personlig utvikling

* Autoritet og autentisitet

* Gratis (nåde)prinsippet og det kommersielle

Kanskje noe å tenke over?

Litteratur:

Christensen, B. S, Mortensen, V. & Vifterup, L.B. (2007) *Karma, koran og kirke. Religiøs mangfoldighet som folkekirkelig utfordring*. Forlaget Univers

Mollerup-Degn, L., Mogensen, M & Vestergaard, L (2008) *Tro i tiden. Lytterunde inspirert af østlig religiøsitet og spiritualitet*

Christensen, B.S, Mollerup-Degn, L. & Mogensen, M. (2008) *Tro i lære. Lytterunde. Folkekirkens møde med tidens åndelige strømninger*.

¹ www.Religionsmoede.dk

² Det er vanskelig å finne noe dekkende navn på dette fenomenet som er så sammensatt. For enkelhets skyld vil jeg i det følgende bruke blandingsreligiøsitet og nyåndelighet om hverandre.

³ Datainnsamlingen ble foretatt før publiseringen av Muhammed-tegningene i Jyllandsposten

Gi meg ånd!

AV KIRSTI CHRISTIE

"Kirken er kjedelig" sier mine barn, og jeg er dessverre enig. Vi lengter ikke etter mer plaste-lina og tegnestifter på bakerste benk. Vi vil være et annerledes sted. Vi vil inn i en annen dimen-sjon. Noe sakralt. Det er uhyre sjelden jeg har opplevd å bli løftet, å klare og lytte lenge nok til prekenen uten å spore av i egne tanker, å ta med meg noe hjem som jeg ikke kunne få noe annet sted.

Budskapet er alltid interessant, det er til etter-tanke og det trengs i vår tid - men det når ikke ut. Presten blir ikke trodd. Evner ikke å bevege. Kirkerommet har ved inntreden i det, en effekt i seg selv. Umiddelbart blir vi ydmyke og respektfulle. Vi hvisker og går sakte. Rommet oser av dyp symbolikk, lang tradisjon og hellig-het. Vi blir minnet om at det er krefter som er større enn oss selv.

Og det er derfor vi kommer. Vi vil ha en høyere himmel over våre liv. Vi søker mening, retning og inspirasjon til å gjøre gode valg. Være modige og løfte lille meg til å fylles av den ånd som gjør at jeg tør å gjøre en forskjell her i verden - for mine nærmeste og for mine fjerneste. Kirkerommet har det potensialet. Presten kan forløse og tolke stemningen for oss, bruke ritualene som mennesker til alle tider i alle religioner og kulturer har konstruert for å nå frem til en høyere bevissthet. Presten kan være vår veiviser inn til vårt indre hvor kreftene ligger til å gjøre godt i det ytre.

Jeg vil at kirken skal være et toveis sugerør til det hellige, en ledning, en bro dit - mellom meg og den høyeste makt og himmel. Jeg vil ha

hjelp til komme i kontakt med alt det andre mellom himmel og jord som verken vitenskap eller politikk kan beskrive eller forløse. Kraften der håpet om en bedre verden ligger.

Jeg er et menneske som tror. Jeg tror på Gud, den store kraften som gir mening og kjærlighet til alt liv. Tempo i min hverdag gjør at dette oftest er en grunnholdning, mer enn en skap-ende kraft. Jeg kjenner det i hjernen mer enn i hjertet. Jeg trenger hjelp til å få det forløst. Energien til å gå ut på gaten og overraske meg selv og andre i å gjøre noe godt. Skulle ønske Kirken var et slikt sted.

Men løftet og inspirasjonen skjer ikke i den jevne høymesse i Den norske Kirke. Hvorfor ikke?

En hver som skal nå frem med sitt budskap må være troverdig. Må selv representere det de forkynner. Må våge å utfordre seg selv først og så andre. En veileder må ha gått veien, i det minste være aktivt på vei. Så det syns. Sånn er det bare. Og her utfordrer jeg prestene. Lev det du sier. Snakk høyt og beveget og inderlig, gjerne desperat og følelsesladd fra prekestolen. Vis at det ikke er ett fett for deg om folk går derfra neste søndag og gjør urett mot sin neste etter ett kvarter.

Du skal selge et budskap. Og det er fred i verden, nestekjærlighet og troen på Guds rike. Om ikke det inspirerer deg til å ta i litt, så vi hører og tror deg - hva gjør det da? Bruk alle triks i boken, anvend ritualene, syng bønnene, bruk røyk og lys - vekk oss opp. Det er jo derfor vi er kommet. For vi vil bli vekket. Vi tror vi

trenger påfyll og så kommer vi til kirken din. Ikke la oss gå tommere tilbake.

Du er så heldig å ha en jobb du tror på, bokstavelig talt - hvem av oss i andre bransjer kan hevde det? Hvis ikke det er nok til at vi tror deg der du formidler Guds ord, hva er nok da? Du lever av og i selve meningen med livet - gi oss en bit av hva det gjør med deg selv, ikke i slappe anekdoter du har lånt av en kollega - men i energien og inderligheten i stemmen din.

Lær deg retorikk. Lær deg stemmebruk. Lær deg variasjon. Lær deg å tale i forsamlinger så du blir trodd. Muntlig formidling er krevende. De som behersker det kan bevege og få med seg de fleste til hva som helst. Det er historien full av. Flest triste eksempler, dessverre.

Karismatiske menigheter kritiseres for gruppesuggesjon, noen ganger med rette. Det er ikke det jeg taler om her. Jeg ønsker ikke den manipulerende predikant. Jeg ønsker prester med samsvar mellom liv og lære, samt fagkunnskap om formidling som fag, med evne til å tale edruelig og inderlig. Prester med stor takhøyde som lever og preker som eksempler på sitt eget budskap. Som oser av at 'dette skriftstedet jeg skal tale om i dag er bare så bra at jeg blir litt revet med'. Flott - da tror vi at du tror og

vil ønske oss noe av det du opplever. Mobiltelefonsegeren som vil dytte på deg en Nokia og selv ringer fra en Sony, lykkes ikke. Sorry.

Du er ikke der for å gjøre folk til tilhengere av deg. Folk skal bli tilhengere av de leveregler som gjør verden bedre for alle, fylt av Gud skal vi våge å bryte med egne vaner vi vet er feil for oss selv, for vår neste og for verden.

Ta i litt - både i form og innhold. Vekk opp de som dupper av på benken. Våg å si til oss så høyt og variert og spenstig at selv tabloidene får tak i det: At grådighet, materialisme, krig, rasisme og forurensning er langt mer relevant for kirkens hele budskap - enn ekteskapslover og enkeltes seksuelle praksis. Lev som du lærer - fyll deg selv opp med ånd og send den videre. Energi kan ikke oppstå eller forsvinne. Få Guds kraft ned på jorden. Da tror vi deg. Som prest er du kanal. Våg å bruk den. Redd verden.

Redd oss.

Gi meg Ånd - Amen.

Kirsti Christie, sosialantropolog, eks-cowboy, konserndirektør, medlem av Den norske kirke og alternativ-religiøst praktiserende, ble utfordret på å skrive en apell til presteskapet.

Nyhet fra Luther Forlag

Kr 198,-

Ragnar Evenstad og Kari T. Johnsen (red.)

BESTEFØRELDREBOKA til nytte og glede

Boka presenterer forskning, tanker og refleksjoner om besteforeldrerollen, samt gir praktiske tips.

“Vi ønsker særlig å understreke gleden ved å være besteforeldre. Åpningskapitlet slår derfor an en tone av glede og takknemlighet, og vi tror at du som leser boka vil finne igjen denne tonen gjennom hele boka.” (Fra forordet)

SØNDAGSTEKSTEN

Thomas Berbom, Hilde Barsnes og Ernst-Modest Herdieckerhoff

16. søndag etter pinse

31. august 2008

Prekentekst: Matteus 6, 19-24*

Det er høst i lufta. Skoleåret er i gang, og det kjennes allerede som en evighet siden late sommerdager. Hverdagen er over oss igjen, og vi har tatt fatt på kampen for det "daglige brød". Travelheten fyller oss. Vi skal rekke alt, samle oss skatter, tjene til livets opphold, sørge for at barna har det bra og er med på sunne aktiviteter; vi skal pleie ekteskapet og stadig fremelske en sunn sjel i en joggefrisk kropp. Kravene er mange; det er i sannhet høst i lufta.

Hakuna Matata

I skarp kontrast til dette kommer denne søndagen med sin oppfordring til bekymringsløshet. Dagen har fått overskrifter som "Bekymringsløshetenes søndag", "Vær ikke bekymret" eller "Søk først Guds rike". Overskrifter som peker på innholdet i de andre tekstene denne dagen, som fortellingen om Marta og Maria (Luk.10,38-42), eller kanskje aller mest evangelieteksten fra I rekke "Vær ikke bekymret!" (Matt. 6,24-34). Likevel er det for lett vint å prege dagen med en sorgløs Hakuna Matata holdning (Hakuna Matata, fra Swahili og betyr "ingen bekymringer - intet problem). Ellers kjent som en fengende sang fra Disneys flotte film "Løvenes Konge".) Det handler heller om å rette blikket mot det som har betydning i livet og det som stjeler av vår oppmerksomhet.

I kollektbønnen denne søndagen ber vi: "Gi oss å leve i troen på din omsorg, så vi ikke blir oppslukt av bekymringer og jag etter penger, eiendom og andre forgjengelige ting"... Denne søndagen synger jeg gjerne "Jeg er i Herrens hender" og "Blott en dag".

Vi befinner oss i Bergprekenen. Det er en tilleggstekst med overskift "Det udelte hjerte" (6,19-24) som løftes frem for oss. Med dette avsnittet innledes en ny sekvens i Bergprekenen. Jesus polemiserer ikke lenger mot fariseerne eller de skriftlærde, men hans tale er nå preget av en formanende veiledning. Her er det livsvisdommen det legges vekt på, og denne formen preger den siste delen av Bergprekenen (6,19-7,12). Vi finner paralleller til denne perikopen også hos Lukas, skjønt det samsvarende innhold i Lukas fremstilling er fordelt utover i hele hans evangelium (Luk. 12,33-34 og 11,34-36 og 16,13).

Det er tre hovedpunkter Jesus løfter frem. Punkter preget av et enten-eller, der hvert avsnitt konkluderer med et formanende visdomsord. Skatter på jorden eller i himmelen - "Hvor din skatt er, der vil også ditt hjerte være" (v.19-21). Sykt eller friskt øye, mammon eller Gud. Jesu ord er tydelig rettet mot vår holdning til materielle forhold og pengesaker.

Sats på det som varer

Jesu advarer mot å samle skatter på jorden (v. 19-21), men vektlegger heller den verdi det er i å samle skatter i himmelen. Hvorfor han tenker slik kommer i uttrykk i v. 20 der han for-

klarer at jordens skatter er forgjengelige og kan bli spist opp av møll eller mark. Det greske ordet for "mark" brosis kan gjerne oversettes med "spising" og ble ofte oversatt som "det som spiser opp" metaller, altså rust. I Østen besto en del av mennens rikdom som oftest også i fine klær. Noe av det som fristet Akan til synd, var for eksempel en prektig babylonsk kappe (Jos 7,21). Men flotte klesdrakter var i høyeste grad forgjengelige. Møllen var klar til angrep. Dessuten viste erfaringer, også på den tid, at store jordiske skatter ofte tiltrakk seg tyvenes oppmerksomhet, og Jesus kommenterer også dette. Matteus forklarer ikke her hvordan man så kan samle skatter i himmelen. Men det er viktig å merke seg at den parallelle teksten hos Lukas forteller at dette kan oppnåes ved å gi til de fattige. "Selg det dere eier, og gi pengene til de fattige" (Luk.12,33). Også hos Matteus finner vi lignende paralleller til dette, for eksempel Matt 19,21 "Vil du være helhjertet, gå da bort og selg det du eier, og gi alt til de fattige". Det avgjørende spørsmål blir til syvende og sist hvor ditt hjerte er (v.21). Vi hører gjenklangene av ordene: Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte (Matt 22,37).

Få øye på Gud

Det neste avsnittet (v.22-23) der Jesus taler om at øyet gir legemet lys, kan ved første øyekast virke noe uforståelig. Men tanken bak kan være at øyet fungerer som et vindu for hele kroppen. Det er gjennom øynene vi mottar inntrykk, og vi er avhengig av lyset for å se. Men på samme tid vil "vinduet"/øyet være med på å prege inntrykket vårt. Et skittent vindu vil kaste skygger. Hvis glasset til vinduet er farget eller matt, vil lyset bli endret. Slik, sier Jesus, er det også med det lyset som kommer inn i hjertet. Den oppfatning vi derfor har av andre mennesker og andre menneskers ting og eiendom, er altså avhengig av hva slags øyne vi ser gjennom. Det er mange ting i livet som kan forblinde oss og forvrenge vårt bilde av våre medmennesker. Sjalusi, fordommer, nedverdiggende holdninger, innbilskhet, for å nevne noe. Vi må ha et klart og rent øye vendt mot Gud og våre medmennesker og ikke mot verdens rikdom. "Om nå lyset i deg er mørke, hvor dypt blir da ikke mørket!" (v.23)

Gud eller Mammon

Det siste avsnittet, v. 24, omtaler våre penge-saker. Bildet om to herrer var et kjent begrep for tilhørerne. En bedre oversettelse er kanskje: Ingen kan slave for to eiere. Gud må være den udiskutable Herre i våre liv. Jesus spisser det til ved å bruke sterke ord som elske og hate, og vi forstår av dette at Han stiller opp et valg som står mellom Gud og avguden Mammon. "Mammon" var det hebraiske ordet for materiell rikdom og var opprinnelig ikke noe negativt ord i det hele tatt. Et uttrykk lød for eksempel: "La din nestes mammon være like kjær for deg som din egen." Fra å være et ord som omtaler det som man kan betro til sin neste forskjøv betydningen seg til å bli "det man setter sin tiltro til". Materiell rikdom kan altså rane til seg en plass i livet som det aldri burde ha.

Hvor sekulær kan kirken være?

Hva er kirkens grunnleggende oppgave? Jeg tegner opp et stort spørsmål for denne søndagen, for jeg mener vi her berører en av tidens store, vanskelige utfordringer: verdens rikdom, den skjeve fordeling av jordens ressurser, fattigdomsproblematikken. Og ja, jeg kaster med stein i glasshus, for dette gjelder i høyeste grad også meg selv. Den fare som Jesus her peker på, er stadig aktuell, og utfordringene har ikke blitt mindre i løpet av årene.

Vi lever i en verden der endringsprosessene er mange. Vår virkelighetsforståelse, våre leve-måter og også selvbilder endrer seg stadig. Sekulariseringen griper om seg. Vår kirke er også i endring. Kirkens indre liv, kirkens forhold til statsmakt og samfunn forandrer seg.

Et betimelig spørsmål i denne sammenheng vil være: *Hvor sekulær kan kirken være og fremdeles være kirke?* Vi trenger sunne opprør på dette feltet. Vi må våge å snakke tydelig og ærlig om dette, for det berører livene våre. Kanskje skal vi hente frem frigjøringsteologien, som nettopp stiller slike spørsmål, og som på samme tid slår fast at det "er noe galt med kirken dersom den ikke fungerer kritisk i forhold til verden. Omvendelse er å stille seg på de fattiges side og å kjempe for deres sak. Det er ikke en engangsbegivenhet, men stadig oppbrudd og ny solidaritet, både personlig og sosialt." (Nordstokke "De fattiges kirke") Vi trenger i sannhet en frigjøring. En frigjøring

fra det materielle. En frigjøring fra det som fanger oss og vår oppmerksomhet. Det som skygger for vårt klare blikk og gjør oss enfoldige og selvsentrerte. Vi trenger frigjøring slik at våre delte hjerter kan bli hele. Helt med Gud.

Bevar ditt hjerte framfor alt du bevarer, for livet går ut fra det. (Ordsp. 4,23)

THOMAS BERBOM
Sokneprest i Jar menighet

17. søndag etter pinse

7. september 2008

Prekentekest

Luk. 7:11-17

Lesetekster

Job. 19:25-27

Rom 8:18-23

Gud har gjestet sitt folk!

Gud kom til jorden og vandret mellom oss, han lo og gråt, opplevde, så og handlet i møte med oss. Denne gangen går han forbi en enke; hun har mistet sin eneste sønn, og Jesus ser henne, ser hennes sorg og hennes situasjon som enslig kvinne uten noen til å forsørge seg, og han føler medlidenhet med henne. Uten verken sønn eller mann var hennes livssituasjon ekstremt vanskelig, nesten umulig, og Jesus ønsker ikke at vi skal ha det sånn; han ønsker at vi skal ha det godt. Det er ikke alltid det blir slik allikevel, for våre liv er ikke alltid bare styrt av verken det Gud vil, eller vi vil. Det er også andre faktorer på banen. Likevel viser denne fortellingen en side av Gud, som lar seg bevege av det han ser, som kjenner medlidenhet. Han lever seg inn i hvordan vi har det, og han møter oss også der. Slik gjester Gud sitt folk, og slik tar Gud oss på alvor i alt vi opplever. Slik får vi en forsmak på himmelen.

De andre teksten for denne søndagen er fra Job 19 og Romerne 8, og de peker på at lidelsen er en del av det å leve her på jorden, men er også noe som vi en gang skal bli frigjort og løst fra.

Gud har gjestet sitt folk, og vi er bedt til gjestebud hos Gud.

Teksten

Fortellingen er særstoff hos Lukas og forbereder utsagnet i Luk. 7:22 "Og han svarte: "Gå og fortell Johannes hva dere har sett og hørt: Blinde ser, lamme går, spedalske renses, døde hører, døde står opp, og evangeliet forkynnes for fattige;" Det viser oss Jesus som den som frigjør oss i møte med døden og døds-kreftene.

Vers 12: Lukas er flere ganger opptatt av temaet om eneste barn; vi ser det i Luk. 8:42 og 9:38 også. Slik jeg var inne på tidligere, vet vi at framtidsutsiktene for en kvinne som hadde

mistet både mann og barn, var svært dårlige. En sannsynlig skjebne ville være å måtte tigge til livets opphold.

Vers 13 og 14: Jesu medlidenhet for enken og sønnen hennes gjør at han ser bort i fra renhetslovene som sier at en ikke skal røre et lik, for da blir man uren i 7 dager, jf. 4. Mos. 19:11,16.

Vers 15: "Jesus gav han til hans mor" De samme ordene finner vi i 1. Kongebok 17:23 i historien om Elia som ber for sønnen til enken i Sarepta, og han får livet tilbake. Guds nåde gjennom Jesus blir igjen vektlagt i dette verset.

Vers 16: "En stor profet" Folket husket Elias mektige gjerninger, og temaet Jesus som profet er viet stor plass i Lukas-Apostelgjerningene. Det finnes tre ulike kategorier, og i den første opptrer Jesus som profet uten at teksten noen gang kaller ham profet, for eksempel 9:22-23, 9:43b-45, 23:28-30,43. I den andre bruker han betegnelsen profet om seg selv i 4:24 og 13:33. I den tredje kategori er tittelen profet brukt til å beskrive Jesu kraft og myndighet, 7:16,39 og 9:8-9:19. I mange av disse stedene er Jesus avist som profet, men Gud gjester sitt folk i og gjennom Jesus, Guds rikes er kommet nær.

Preken

Det går mot høst, dagene blir kortere, og det blir mørkere rundt oss; naturen går etter hvert i dvale. Noen som kom til Norge fra mer sørlige breddegrader, ble helt forskrekket da høsten kom til Norge for lauvet falt av trærne, og han trodde at alt døde rundt ham, trærne, blomstene og gresset. Noen beroliget ham og fortalte at naturen går i dvale her nord, men når våren kommer, er livet tilbake igjen, nytt og kraftfullt. Ikke så lett å forstå når en aldri har opplevd det, slik det også gjelder vårt eget møte med døden og vår egen oppstandelse. Det er ikke så lett å forstå det heller. Men når alt ser mørkt ut og ser ut til å dø, når vi mister kjære i vennekrets eller familie, når livet ser ut til å forsvinne for oss, da tennes det lys også i mørket og om høsten. Når alt håp kjennes ute, da møter Jesus oss med noe nytt. Han sier: Se, jeg gjør alle ting nye.

Slik vi kjenner årstidene skifte, kan vi også stole på at Gud vil gi oss nytt liv når vår siste dag her på jorden er over.

Gud viser med sin medlidenhet overfor enken verdien av dette livet her og nå også. Han anerkjenner vårt behov for trygghet, for glede og for å ha våre nærmeste rundt oss og hos oss. Vi ber ofte til Gud om at det må være sånn at Gud bevarer oss fra sykdom, død og alt som er vondt. Likevel opplever vi det ikke alltid slik. Mennesker vi er glad i dør, og mennesker vi bryr oss om, opplever sykdom og lidelse uten at vi kan gjøre noe med det, utenom å be og håpe. Mange ganger oppleves det urettferdig og vondt at ikke Gud kan redde oss fra alt dette, når vi ber han om det. Veldig mange mennesker jeg har møtt, stiller disse spørsmålene, og vi har ikke svar heller, for vi vet jo ikke dypest sett hvorfor det er slik. Vi kan bare konstatere at det er livsvilkårene våre.

Wilfrid Stinissen, en bønnens mann, skriver i en av sine bøker noe som gir mening og visdom i møte med dette; han sier: "Først handler bønnene våre først og fremst om alt vi trenger og alt våre kjære trenger, mens om en fortsetter å be og lar bønnene prege livet vårt - da vil bønnene våre endre seg til å gradvis handle mer om at Gud skal gi oss kjærlighet, tålmodighet, visdom og at han skal fylle oss med sin Ånd." Når jeg tenker mer på dette, så handler det om å la en annen livsholdning få plass i livene våre: En grunnleggende bønn om at Gud må gå med oss gjennom livet slik det hver dag kommer i oss med kjærlighet og visdom. Denne måten å be på åpner både for livet her og nå og for Gud. Vi åpner oss for dagen og det som skal skje, og vi legger den i Guds hender. Livet handler like mye om at vi skal leve det livet vi har fått nå, og om oppstandelse og nytt liv hos Gud - det handler om å leve like sterkt i vissheten om begge ting. I tillit til at Jesu løfter står fast, og at det er håp han møter oss med i dag og alle dager.

Det er høstpåske, og jeg tror det er viktig å fokusere på både verdien og opplevelsen vår av hvordan det er å leve vår liv her og nå, og hva det er vi venter og håper på. I dette kan en dra inn de sidene av Jesus vi blir kjent med i denne fortellingen, hans menneskelighet og innlevelse. Sann menneskelighet og empati er jo nettopp guddommelig, for det er jo noe Gud har skapt oss med og lagt ned i oss.

Jeg tenker at prekenen kan ta utgangspunkt i høsten som er tiden vi går inn i, og den opp-

levelse vi har av den, for så å snakke om våre forventninger til livet og til Gud og ta opp dette med bønn og bøttesvar, noe svært mange er opptatt av. For så åpne opp for noen andre perspektiver knyttet til det. Hva ber vi om og hvordan ber vi? Avslutte med Jesu innlevelse i møte med oss; han lever seg inn på en sånn måte at han deler alt med oss, for så å gi oss liv og håp også ut over det vi kjenner. Gud har gjestet sitt folk og vi er invitert til gjestebud hos Gud.

En annen måte å bygge opp prekenen på er å bruke fortellingen som oppbygging ved å bruke setninger direkte fra teksten.

1. Jesus er på reise - vi er på reise.
2. Han kommer forbi et gravfølge - døden er en del av våre liv og våre livsvilkår.
3. Jesus får medlidenhet med kvinnen - Jesus lar seg bevege av det han ser og opplever hos oss mennesker.
4. Gråt ikke! - håpet er bortenfor gråten.
5. Den døde satte seg opp og talte - nytt liv.
6. Gud har gjestet sitt folk - Gud er her og i evigheten.

Gudstjenesten

Dersom en ønsker å få sterkere fram fokus for dagen, bør det som er prekentemaet, også gå igjen i bønner og salmer. Bruk forbønn 4 og la det første leddet handle om prekentemaet og hvordan det skal få sin plass hos den enkelte og i fellesskapet. Ved å la bønnen og preken henge sammen da viser vi også menigheten at vi ber Gud være med oss og åpne opp for oss dagens fokus og at vi har en tillit til at Gud vil gjøre det. La håpet stå sentralt! La vår bønn være at Gud må gjeste oss i våre forberedelser.

HILDE BARNES
Studentprest, Oslo

18. søndag etter pinse

14. september 2008

Johannes 8,31-36

Lesetekster: Jer.6,16-20; Gal.5,1-6

Dagen:

"Bundet og samtidig fri", slik kan søndagens tema oppsummeres. Kollektbønnen gir an tonen med en nesten paradoksal formulering som inneholder takk for Kristi herredømme over oss samtidig som den beskriver menigheten som Guds frie barn. Midt i dette paradoksale feltet antyder kollektbønnen at troen på Kristus frigjør oss fra alt annet som holder oss fanget.

Galaterbrevet understreker de kristnes frihet fra loven og oppfordrer menigheten om å ikke falle tilbake til overvunnet lovskhet, og også prekenteksten fremhever at frihet oppnås ved å knytte seg til Kristus.

Frihet:

Drømmen om frihet står sterkt i den norske folkesjela. Vi er stolte over friheten vi eier og over historien som første til den, og flere av flaggdagene våre markerer nettopp datoer som vi forbinder med Norges kamp om frihet: 8. mai, 17. mai, 7. juni. I tillegg minner 1. mai oss om arbeidernes kamp for frigjøring. Grunnloven garanterer at frihet skal være et gode for alle mennesker, uansett opphav, kjønn, politisk ståsted økonomiske muligheter eller tro. Men er vi virkelig fri? Er det ingenting som binder oss? Hvor mye innflytelse over våre liv har vi egentlig?

I en verden med mer og mer globalisert økonomi kan det virke som om våre folkevalgte mer og mer blir til maktesløse statister i et stort spill som styres av andre krefter. Jeg tenker på problemene med svingninger på rentemarkedet, børskriser, matmangel og klimaproblemer, for bare å nevne noen områder.

Øg hvor mye er jeg egentlig herre over mitt eget liv, når andre mennesker og media hele tiden forteller meg hva som er på moten, hva som må til for å bli vellykket og hvor mange statussymboler jeg skal eie, hvilke truser jeg skal kjøpe og hvor langt de skal være synlig over buksekanten. Er det virkelig du som bestemmer hvor ofte du skal reise og ikke minst hvordan, dersom du ønsker å være "in"? Hvor fri er

jeg egentlig når gjelda er så stor at det i praksis er banken som styrer alle mine prioriteringer og valg?

Paulus har uten tvil et poeng: "Til frihet har Kristus frigjort oss. Stå derfor fast og la dere ikke tvinge inn under slaveåket igjen." Hadde det bare vært så enkelt. Vi kan jo ikke bare melde oss ut av samfunnet heller. Eller *kan* vi det?

Teksten:

Jesus snakker med mennesker som har jødisk bakgrunn, og som tidligere har vært tilhengere av ham (Partisippet *pepisteukotas* antyder at det er handler om apostater, dvs. folk som har tatt avstand fra en tidligere tro på ham - jfr. H. Thyen: *Das Johannesevangelium*). I løpet av samtalen kommer denne gruppen med en oppsiktsvekkende påstand: "Vi har aldri vært tjenere (doulou = slaver)!" Dette er mildt sagt et underlig utsagn, for de faktiske forholdene i Israels historie sier noe annet.

Israels historie starter nettopp med at hebreerne under Moses sin ledelse klarte å kvitte seg med en langvarig slavetilværelse i Egypt. Denne frigjøringen er den grunnleggende erfaring for Israels historie og teologi. Men friheten varte ikke. Riktignok hadde Israel sin glansperiode under kongene David og Salomo med frihet, selvbestemmelse og herredømme over et stort rike, men allerede under etterfølgene begynte nedgangen, med deling av riket og svekking av fellesskapet. Tidlig ble Nordriket underlagt Babylon, og ca. 140 år senere ble også Juda annektert, og Jerusalem samt templet lagt i ruiner. Det som fulgte var det såkalte babilonske fangenskapet. Etter dette har ikke Israel vært selvstendig og fri - hvis vi ser bort fra de siste 60 år. Etter babylonerne kom det persiske herredømmet. Det ble avløst av hellenistisk styre som så gikk over til romersk okkupasjon. Det siste er situasjonen i Jesus sin tid. Men det kan også påpekes at det - i det Johannes skriver sitt evangelium - bare er ca. 20 år siden den neste katastrofen som rammet Israel. I året 70 ble Jerusalem igjen rasert, og ikke bare det: Befolkningen ble fordrevet fra landet og spredt over store deler av verden. Likevel hører vi Jesu samtalepartnere fortelle med stolthet om sin frihet.

Guds frihet:

Etter vår vanlige definisjon av "frihet" er påstanden vanskelig å forstå, men kanskje er det noe galt med nettopp vår definisjon.

Israels selvforståelse går ut på at Gud har vist seg som skaper og frigjørere; han er den egentlige hersker over folket og det er han som er verdig lojalitet og trofasthet. Folkets frihet er grunnet i at man er knyttet til Gud. Frihet er på denne måten ikke en tilstand som handler om at folket er autonomt fra alt, men friheten hviler i pakten Gud har inngått med sitt folk. Pakten gjør at Israel eier en frihet der de kan tjene sin Gud og sine medmennesker. På samme måte oppfattes budene ikke som en begrensning av friheten, men som en garantist for den. Frihet er aldri bare en frihet fra noe, men først og fremst en frihet til noe - en frihet til å følge Guds bud. Med denne definisjonen av "frihet" er Gud den eneste som kan ta bort friheten fra folket. Hva forskjellige politiske styresett gjør i mellomtiden, er til syvende og sist ikke vesentlig. De kan riktignok gjøre livet surt både for folket og for den enkelte, men ingen ytre makt har evne til å frarøve noen sin frihet i Gud.

Så langt ville nok Jesus være enig med samtalepartnerne sine, så hvorfor krangler de da? Konflikten går på Jesu funksjon i prosjektet "frelse", og på spørsmålet hvilken rolle han har der. Metaforen om slaven og sønnen kan være en henvisning til fortellingen om Abraham og Hagar, slavekvinnen som kastes ut sammen med sin sønn Ismael, mens Isak får bli i huset. Jesus argumenterer med at motstanderne gjør seg selv til slaver ved å ikke se, men forkaste Guds sønn. Bare ved å holde seg til sønnen kan en oppnå varig frihet.

Frihet i Kristus:

"Sannheten skal gjøre dere fri", sier Jesus. Dietrich Bonhoeffer beskriver denne påstanden som høyst upopulær. Vår drøm om friheten forutsetter at vi har kjempet for den selv. I stedet for blir frihet nå noe som vi får i gave. Det tvinger oss først og fremst til å ta et oppgjør med våre egne verdier. Vi blir nødt å spørre oss om det virkelig er sant, alt det jeg grunner mitt liv på - min uavhengighet, mitt syn på livet, mine politiske meninger? Eller går jeg rundt med en enorm livsløgn?

Guds sannhet gjør oss fri, men den "møter oss som en sær skikkelse, ikke i strålende herlighet, men som en korsfestet sannhet, den møter oss som den korsfestete Kristus". (sitert etter: "Bonhoeffer Brevier", München 1985, s. 409)

I det Kristus møter oss blir vi nødt til å svare på spørsmålet om hvem vi stoler på: livets Gud eller oss selv. Det er ikke slik at det oppstår et vakuum der den sanne tro har gått ut. Det er bare en annen Gud som overtar plassen. Denne guden gir imidlertid ikke svar på livets spørsmål, den bare binder oss inn i en annen negativ avhengighet. Men Jesus tilbyr en motkultur: "Hvis dere (for)blir i mitt ord, er dere virkelig mine disipler. Da skal dere kjenne sannheten, og sannheten skal gjøre dere fri." Men et slikt skritt har konsekvenser. Eller for å sitere Bonhoeffer igjen: "Denne frihet betyr ikke at man lykkes i verden og blir stor, at man frigjør seg fra bror, at man frigjør seg fra Gud, denne frihet handler om å frigjøre seg fra seg selv og fra livsløgnen som går ut på at jeg er verdens midtpunkt; det handler om å frigjøre seg fra hatet som jeg ødelegger Guds skaperverk med, det handler om frigjøring fra seg selv og for andre mennesker."

Bare Guds sannhet kan fjerne vår livsløgn og skape sannhet, kjærlighet og frihet.

Fange og fri

Det finnes en del sterke fortellinger om mennesker som har opplevd frihet og sjelefred i fryktelige livssituasjoner, enten der dreier seg om erfaringer med fengsel eller om frihet midt i krigs- og katastrofeområder. En av de beretningene som har gjort mest inntrykk på meg, er Helge Norseth sine beskrivelser fra opplevelsene sine i nazistenes konsentrasjonsleire under 2. verdenskrig. I boken "Fange - og fri!" skildrer han blant annet følgende opplevelse:

"Jeg ligger på køya. En av mine polske venner kommer inn, og han stråler av glede. Han har fått brev fra sin mor til jul. Inni brevet lå en oblat, et nattverdbrod. Moren hadde fått det av presten for å sende det til gutten sin i konsentrasjonsleir. Han holder det mellom høyre pekefinger og tommel. Han går til vennene sine. Han holder brødet slik at jeg så vidt kan få en smule. Bare en smule, men det er nok. Han vil at så mange som mulig skal få del i Den

hellige nattverd. Et hellig øyeblikk. Kristus er nær. Freden senker seg over meg. Guds fred. Jeg er fange og fri."

Troen binder oss til Gud, den gjør oss fri til å bli det Gud har tenkt oss til å være i alle livssituasjoner: mennesker som i sannhet og kjærlighet tjener Gud, verden og våre medmennesker.

ERNST-MODEST HERDIECKERHOFF
Sokneprest i Skårer

FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

TILSETTINGER

Tunsberg bispedømme

Bispedømmerådet har i møte 12. juni 2008 tilsatt:

- Aksel Astrup Toft som kapellan i Nord-Jarlsberg prosti med tjenestested Svelvik sokn.
- Peter Andreas Beresford Holby som sokneprest i Lier prosti med tjenestested Filtvet/Tofte sokn.
- Jørund Midttun som sokneprest i Lier prosti med tjenestested Røyken sokn.
- Frank Vorhaug som sokneprest i Hallingdal prosti med tjenestested Torpo og Leveld sokn.
- An-Magrith Granli som sokneprest i Hallingdal prosti med særskilt tjenestested Geilo sokn.

Alle fem har bekreftet at de tar imot stillingene.

Agder og Telemark bispedømme

Agder og Telemark bispedømmeråd har gjort følgende tilsetninger i møte 11.06.2008:

- Julia Ann Engstrand ble tilsatt som sokneprest i Lister prosti med Hidra, Bakke og Gyland sokn som tjenestested.
- Anette Kristin Vognild ble tilsatt som sokneprest i Otredal prosti med Evje, Hornnes og Iveland sokn som tjenestested.
- Liv Turid Blesvik ble tilsatt Domkirken prosti med Lund sokn som tjenestested.

Alle tre har bekreftet at de tar imot stillingene.

Etter fullmakt fra Agder og Telemark bispedømmeråd, har biskop Olav Skjevesland tilsatt Steinar Våge i en kombinasjonsstilling som ungdomsprest i Tvedestrand kommune og prostiprest i Aust-Nedenes prosti.

Agder og Telemark bispedømme

Stavanger bispedømmeråd tilsatte i sitt møte 20.06.08 i sak 034/08, Arild Markussen som prosti/fengselsprest i Nordre Ryfylke prosti.

Den tilsatte har skriftlig bekreftet at han tar i mot stillingen.

Møre bispedømme

Møre bispedømmeråd har i møte 06.06.08 tilsett:

- Tomas Mjelde Røsbak som sokneprest i Aukra sokn under Molde domprosti
- Per Inge Vik som sokneprest i Skodje sokn under Austre Sunnmøre prosti.
- Erlend Lunde som sokneprest i Ikorndes sokn under Austre Sunnmøre prosti.
- Gustav Schmidt i eittårsvikariat som sokneprest i Borgund sokn under Nordre Sunnmøre prosti.
- Liv Anne Vestbøstad Bjerkeland som misjonsrådgjevar i Møre bispedømme i 75 % stilling.

SØKERE

Tunsberg bispedømme

Følgende har søkt embetet som prost i Drammen prosti i Tunsberg bispedømme. Det er 8 søkere til embetet.

MANN, f. 1950

Faye, Per Arne, Rådgiver i Drammen prosti, Tranby, f. 1946

Haualand, Erik Magnus, Sokneprest i Kongsberg prosti (Nore, Tunhovd, Uvdal), Nore, f. 1953

Løfsgård, Arne, Sokneprest i Vinger og Odal prosti (Sand og Mo), Sagstua, f. 1958

Magelssen, Øystein, Fungerende prost i Hallingdal, Ål, f. 1966

Naterstad, Inger Anne, Ledende studentprest i Oslo, Oslo, f. 1961

Raustøl, Hans Erik, Sokneprest i Søndre Aker prosti (Holmlia)/ Prosjektleder i Mellomkirkelig råd, Oslo, f. 1952

Øksnes, Berit, Sokneprest i Vestre Borgesyssel prosti (Skiptvet), Skiptvet, f. 1959

Nyhet fra Luther Forlag

Jan Ranterud

HVA I ALL VERDEN?

Mange spørsmål til de bibelske skapelsesberetningene, noen mulige og umulige svar, og enda flere spørsmål

En tankevekkende og lærerik gjennomgang av bibelens skapelsesfortellinger, der humoren aldri er langt unna! Forfatteren stiller blant annet følgende spørsmål:

- Hvorfor ble dette skrevet?
- Er det sant?
- Går det an å tro at verden ble til i løpet av en uke for ca. seks tusen år siden?
- Hvorfor kommer lyset og døgnet før solen?
- Hvordan kunne det være gress og planter før solen skinte?
- Hvorfor er skapelsen beskrevet så forskjellig i første og andre kapittel?
- Hvor lenge var Adam og Eva i Edens hage?
- Hvem var egentlig slangen?
- Hvorfor døde ikke Adam og Eva den dagen Gud hadde sagt de skulle dø?

Kr 148,-

Returadresse:
Luther Forlag
Grensen 3
0159 OSLO

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av praktikumsrektor Halvor Nordhaug, professor Harald Hegstad, prost Jan otto Myrseth og kapellan Sunniva Gylver.

REDAKSJON

Luthersk Kirketidende, v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO.
Red. sekr.: Eyolf Berg.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk, og kan sendes til ovenstående e-postadresse.

ABONNEMENT, ADRESSEENDRING O.L.:

Luthersk Kirketidende v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

Pris kr. 525,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 650,- pr. år.
Kontonummer: 3000.14.73669

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 7 annonsemøduler i LK:

1. *1/2 kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr. 500,- +mva
2. *Kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 900,- +mva
3. *Halvside* (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 1500,- +mva
4. *Halvside* (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 1500,- +mva
5. *3/4 side* (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr. 2000,- +mva
6. *Helside* (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 2500,- +mva
7. *Dobbelside* (Høyde 177 mm, bredde 2x127 mm) kr. 4000,- +mva

ISSN 0332-5431

